

50

1981

СКАНДИНАВСЬКІ ВІСТІ

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОРГАН
УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

7.50

SKANDYNAVSKI VISTI

INFORMATIONSTIDSKRIFT FÖR
FÖRENINGEN UKRAINSKA SÄLLSKAPET

FÖRENINGEN UKRAINSKA SÄLLSKAPET

BOX 32

СТОКГОЛЬМ 101 20 STOCKHOLM

С К А Н Д И Н А В С Ь К І В І С Т І

РІК XXVII. Видає і редагує Управа Української Громади у Швеції. Ч.50

Громадський інформаційний кварталник. Квартал: Перший і другий 1981 р.

З СВІТЛИМ ПРАЗНИКОМ ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ ШЛЕМО
НАШІ НАЙСЕРДЕЧНІШІ ПРИВІТАННЯ УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ
НА БАТЬКІВШИНІ, НА ЗАСЛАННЯХ, У ТЮРМАХ І КОНЦТАБОРАХ БЕЗ-
БОЖНИЦЬКОЇ МОСКОВСЬКОЇ ІМПЕРІЇ ТА В САТЕЛІТНИХ КРАЇНАХ. ВІТАЄМО
ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННИХ ІЄРАРХІВ ТА ВСЕ ДУХОВЕНСТВО УКРАЇНСЬКИХ ЦЕР-
КОВ. ВІТАЄМО НАШИХ ДРУЗІВ, ЧЛЕНІВ УПА ТА ОУН, НАУКОВИ УКРАЇНСЬКІ УС-
ТАНОВИ, ВІТАЄМО СУСПІЛЬНО-ГРОМАДСЬКІ УСТАНОВИ, ВІЛЬНУ УКРАЇНСЬКУ ПРЕСУ
ТА ВСІХ УКРАЇНЦІВ В РОЗСІЯННІ СУШИХ, ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ ТА ВСІХ
УКРАЇНЦІВ У ШВЕЦІЇ, НОРВЕГІЇ, ФІНЛЯНДІЇ ТА ДАНІЇ.

Х Р И С Т О С В О С К Р Е С !

УПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ У ШВЕЦІЇ
м. СТОКГОЛЬМ

П А С Х А Л Ь Н И Й П Р И В І Т

Дорогі Отці, Брати і Сестри!

В цей провіщений і святий день Пасхи, празників празник і торжество всіх торжеств, звертаюся до Вас, Брати і Сестри, на Україні та в розсіянні сухих радісним привітом: Христос воскрес! У слова ці вкладаю всі найкращі почування душі й серця, почування повні сильної віри і непохитної надії на Божу безконечну любов до нас усіх разом і до кожного зособна. Цей воскресний привіт посылаю Вам з святого міста Риму, з дому Вселенського Архирея і Батька всіх християн. Запевнюю Вас, любі Браття і Сестри, що Святий Отець з Вами, Він любить Вас цілим серцем, спочуває Вам у Вашій недолі й всенародній скорбі та нічого іншого не бажає для Вас, як тільки свободи і мира, щоб Ви могли вільними устами і свобідним серцем прославляти Бога й Отця нашого небесного, щоб впали гробні печаті з замкнених наших храмів, щоб наші священники могли свобідно сповняти свої пастирські обов'язки, щоб родичі могли вчити молитви і Божого закону своїх дітей. Святий Отець знає також і високо цінить Вашу вірність святій Церкві й нашим тисячолітнім християнським традиціям. Будьте, отже, сильні й витривалі, свідомі того, що Ви не самі, але з Вами є вся Церква і всі люди доброї волі. З Вами є вічно Живий Христос, Христос воскреслий, що смертю смерть переміг і дав нам радість та велику милість.

Правда про Христове воскресення така велика і повна сили, що перед нею ніяка людська сила встоятись не може. Всі чотири Євангелисти, а з ними і св. апостол Павло, оповідають нам, що Ісус був розп'ятий за нас на хресті згідно з Писанням. Він помер і був похований, але третього дня воскрес, також згідно з Писанням. Затрусилася земля, Ангел на чоб

блискавка злетів з небес, відкинув камінь від дверей гробу й сів на ньому. Христос воскрес! Воістину воскрес! Воскрес Ісус із гробу, як як провістив, подав нам життя вічне і велику милість.

Воскресення Христове, Дорогі в Христі, це найбільше чудо, яке тільки можна собі уявити, а радше чудо чудес. Бо Христос воскрес до цілком нового способу життя, до життя прославленого. А те прославлення полягає в тому, що тіло вже не підлягає законам природи, воно є вільне від тління, а понадто блищить блиском небесного сйва. Нам просто бракує слів і понять, щоб належно висловити ту прославу Христа Богочоловіка, що криється в таїнстві воскресення.

У воскресенні Христа виявилось перед ангелами і перед і перед людьми цілн діло нашого відкуплення, а усіми благословеннями наслідками для нас людей. Отцеві Небесному приніс Воскреслий Ісус славу, понад яку не можна собі більшої уявити. Нам грішним отворив Він ново небо. Ту святу правду Літургія висловлює у глибоко поетичний спосіб: Сьогодні ад стогне і голосить; Краще було б мені не приймати народженого від Марії, бо Він, прийшовши, державу мою зруйнував, і ворота мідні розбив і душі, що їх я досі тримав, Він, як Бог воскресив. Слава, Господи, хресту Твоєму і воскресенню Твоєму.

Ісус воскреслий зараз таки по воскресенні прийшов до своїх учнів і приніс їм мир свій, потім ще упродовж сорок днів на різних місцях та в різних постатях являвся їм на те, щоб передати їм в руки діло спасіння людей. У повній, отже, свідомості необмеженої своєї влади дав Ісус своїм Апостолам доручення, що обіймає цілий світ: "Ідіть у світ весь, навчайте всі народи і хрестить їх в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа; учить їх заховувати все, що я вам заповідав, а я буду з вами по всі дні, до кінця світу" /Мт. 28, 19-20/. Знаємо також з Апостольських Діянй і з Апостольських Листів, що ту владу передав Ісус через Апостолів їхнім наслідникам. Отже Апостоли і їх наслідники, тобто єпископи, мають недоторкальне право проповідувати Ісусову науку і в імені Христа видавати потрібні до спасіння зарядження. Їхні проповіді, отже, то не відчити, по яких слідує дискусія, з яких кожний приймає те, що йому подобається, а відкидає те, чого не хоче знати. Їхня проповідь, то істина та справжня євангельська благовість. А щоб ще більше скріпити той авторитет Церкви, Ісус Христос встановив той найвищий уряд, що його має в Церкві наслідник апостола Петра, Римський Архієрей.

Дорогі Отці, Брати й Сестри! Як колись страждання, смерть і погребення Господа Ісуса напевнили жалем і смутком серця Його учнів, так і нині страждання нашої Церкви, насильне нищення віри в нашім народі, гробний камінь на квітучій недавно ще Галицькій Митрополії, наповняє наші серця важким болем. Малий в порівнанні до скель був камінь на гробі Спаса, але немилосердно давив він серця Апостолів і учнів Христа. Темно було в печері, де лежав Господь, але ще темніше було в душі кожного з них. Та нараз у ту печеру впав ясний промінь світла і просвітив він темряву ночі, а за цим світлом блиснуло слово Мироносиць: Христос воскрес! Вслід за тим словом почались появи самого воскреслого Христа: наперед Петрові, потім двом учням по дорозі до Емаусу, потім десятком Апостолам зібраним у Єрусалимі, згодом п'ятьом сотням учнів у Галилеї. Той ясний промінь світла падає і в наші душі разом з воскресним привітом, бо ж Ісус Христос той сам вчора і сьогодні і по віки. Як колись прийшов Він до своїх учнів і дав їм свій мир, так і тепер приходять та перебуває з нами і дає нам той мир Божий, що його світ світ не може дати, бо його не має. Христос, отже, є з нами, то хто може стати проти нас? Хто має силу перемогти нас і знищити нашу віру? Ані жорстокі переслідування, ані каторги, ні в'язниці, ні муки не можуть розлучити нас від тої любови Божої, що є в Христі Ісусі.

В день світлого Христового Воскресення кріпиться наша віра, обновляється наша надія, новим вогнем палає наша любов. Христос воістину

воскрес! Своїм воскресенням Христос показав нам дорогу й до нашого воскресення. Сповнені цими почуваннями, ми всі взаємно складаємо собі наші сердечні побажання. І я від широкого серця бажаю Вам, любі Браття і Сестри, правдивої воскресної радості, а з нею Божої благодаті й мира. Нехай ці побажання дійдуть до Вас усіх, до Вас священників, монахинь і до всіх вірних. Нехай ідуть вони насамперед на нашу лубу Україну, до наших Братів і Сестер в Рідному Краю та по широкому світі й наповнять Ваші серця радістю і миром. Христос воскрес із мертвих, смерть смерть подолав і тим, що в гробах, життя дарував.

Благословення Господнє нехай буде з усіма Вами. Амінь.

Рим, у Хрестопоклінну Неділю 1981 року.

+ МИРОСЛАВ, Єпп.

oooOooo

«УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО»

«НА СМЕРТЬ СПІВЦЯ КРАСИ УКРАЇНИ»

ГОТУЄТЬСЯ ДО ДРУКУ КНИЖКА ПРО ТВОРЧІСТЬ
ВОЛОДИМИРА ІВАСЮКА КОМПОЗИТОРА І ПОЕТА

ВОЛОДИМИР ІВАСЮК. 1949 року народження, талановитий український композитор, невіддільний патріот України — став жертвою КГБ. Його тіло було знайдене 18 травня 1979 року в лісі, недалеко Львова, ціле покрите ранами — сліди катування.

Тисячі української патріотичної молоді взяли участь у похороні Світлої Пам'яті В. Івасюка 22 травня 1979 р.

Журналіст Віталій Лехтер емігрант з Зеленої Буковини, готує до друку книжку про композитора і поета Володимира Івасюка, якого знав особисто та вчився з ним в одній школі. Книжка матиме назву «На смерть співця краси України», понад 350 сторінок друку і ділиться на чотири частини. У першій частині будуть спогади про сл. п. композитора з рідкісними світлинами; у другій частині будуть ноти та слова до пісень Володимира Івасюка. Третя частина складатиметься з поезій невідомих авторів з України та спогадів очевидців похорону Володимира Івасюка на Личаківському кладовищі у Львові. Четверта частина присвячена вечорам пам'яті співця краси України у різних містах Канади та ЗСА.

Книжка «На смерть співця краси України» буде друкуватися в

друкарні «Мета» в Нью-Йорку. Книжка матиме полотняну обкладинку і надрукована буде на люксовому папері. Весь дохід з книжки піде на встановлення скромного погруддя композиторові Володимирові Івасюкові. Ціна книжки 25 американських дол. та 1 долар на пересилку. У попередній передплаті книжка коштує 20 ам. дол. з пересилкою. Жертводавці на цю книжку будуть поміщені на сторінках книжки.

Всі, кому дорога світла пам'ять композитора Володимира Івасюка, жертвуйте та передплачуйте цю книжку. Згадаймо слова нескореної поетеси з України Ірини Стасів-Калинець:

Ми ще живі, коли нас
хтось кохає,
коли на вічну пам'ять
споминає,
хустинку прикладаючи
до віч.

Не забуваймо про жертву московського КГБ, Володимира Івасюка, який не зрадив своєму народові та Україні і ніколи не писав пісень на російські тексти.

Пожертви та передплату висилати на адресу:
Vitaly Lekhter, 105-24 64th Road,
Forest Hills, N.Y. 11375, U.S.A.

Стор. 4-та

Відкритий лист голові КГБ

Громадянин Андропов!

Я, Віталій Лехтер, звертаюся до Вас з проханням, як до голови КГБ СРСР наказати Вашим працівникам з Нью-Йорку припинити переслідувати мене. Другого лютого ц. р. о 8-й годині вечора, недалеко від мого будинку, я зустрів двох молодих людей, які попросили мене дати їм вогню запалити сигарету. Після того вони по-російськи запропонували мені припинити писати книжку про сл. п. композитора і поета Володимира Івасюка та припинити виступи про нього. Вони заявили мені, що якщо книжка появиться з друку, то мене чекає доля Івасюка. Повернувшись додому, я негайно повідомив поліцію про цей випадок.

26 лютого до мене задзвонили із Каліфорнії і повідомили, що зі мною хочуть говорити з радіо «Свобода». Я дуже здивувався, бо мій телефон змінений і його немає у книжці. Коли я погодився розмовляти із радіостанцією «Свобода», операторка вибачилася і сказала, що вони мають труднощі на лінії і до мене будуть дзвонити пізніше. Поклавши слухавку, я згадав, що радіостанція «Свобода» не має свого відділу у Каліфорнії. П. Л. Лиман, редактор українського відділу, потвердив мені, що ніколи радіостанція «Свобода» не мала відділу у Каліфорнії. Виявилося, що моя мати дала невідомому «представникові радіо» мій телефон. Знову мені довелося повідомити поліцію та ФБІ.

Через два дні, 28 лютого, я йшов до свого лікаря і ось недалеко мого будинку на спокійній вулиці, де лише приватні хати, невідома мені людина вдарила мене з-заду по голові, очевидно, це була залізна рурка. Я впав і втратив притомність, люди викликали поліцію. Поліція привезла мене до Св. Івана шпиталю, де мені скривавленому дали допомогу. Я мав у кишені 160 доларів, а у течці деякі важливі матеріали і їх ніхто не забрав. Отак КГБ зробило мені ще одне попередження. Злочинців на мою думку треба шукати на 67-й вулиці, де знаходиться советський консулят.

Громадянин Андропов! Ваші люди переслідують мене лише за те, що я ширю правду про поета і композитора Володимира Івасюка, якого я знав на протязі 16 років та вчився з ним в одній школі.

У 1979 р. з України прийшла страшна вістка, що московський КГБ, який очолюєте Ви, громадя-

нин Андропов, закатавав улюбленого композитора України. Його тіло було знайдене 18 травня 1979 р. в лісі, недалеко Львова. Кати з Вашого КГБ викололи йому очі, тіло було покрите ранами. Його катували Ваші співпрацівники. Десятки тисяч людей вийшли на вулиці Львова, щоб вшанувати святу людину. Володимир Івасюк став національним Героєм України — символом кришталіної відданості Україні і непродажности окупантам.

У львівській газеті «Вільна Україна» група лікарів під керівництвом Вашого КГБ писала, що В. Івасюк був психічно хворою людиною. Ні! Володимир був життєрадісною людиною, єдиним злочинцем якого було небажання писати пісні на російські тексти. Вже після Володимира Івасюка ваш КГБ закатавав у Косові маляра Віктора Кіндратишина та балетмайстра з кировоградського ансамблю «Ятрань» Анатолія Кривохижу.

Хто буде наступний, громадянин Андропов? Я не боюся Вашого КГБ і буду при кожній нагоді виступати про славного сина України. У вересні вийде з друку моя книжка під наз. «На смерть співця України» і це буде найкращим пам'ятником композиторові. І якщо Ваші люди постараяться вбити мене, то книжка все одно вийде з друку.

Громадянин Андропов! 22 травня ц. р. я влаштував голодівку біля ООН в Нью-Йорку проти російського геноциду в Україні, проти нищення української культури та її діячів. Під час голодівки ми згадаємо імена Алли Горської, Ростислава Палецького, Володимира Івасюка, Віктора Кіндратишина, Анатолія Кривохижу та всіх українських політв'язнів, які караються у концтаборах московської імперії. І я закликаю всю українську молодь розпочати зі мною 22 травня 1981 р. голодівку в обороні національних та людських прав, в обороні всіх, хто впав жертвою московського КГБ!

Віталій Лехтер

З ПОЛЬСЬКОГО ГУМОРУ

Ганка Вуцікова питає, яка є різниця між свинею і крамницею в Варшаві.

Чує відповідь:

— Свиня має багато м'яса і короткий хвіст, а крамниця має мало м'яса і довжелезний хвіст.

Згідно з проханням передруковуємо пресові комунікати ЗАРЕВО і СКВУ.

“ ЗАРЕВО ” Українське Академічне Товариство

- Відділ у Торонті

Пресовий комунікат ч. 1

"ПОЇЗДКИ В УКРАЇНУ" : панель УАТ "Зарєво" в Торонті

Торонто - /Зарєво/ Заходами недавно створеного торонтського відділу Українського Академічного Товариства "Зарєво" у приміщеннях Гарт Гавз, на кампусі Торонтського університету, відбувся 29-го листопада ввечері дискусійний панель на тему "Куди ведуть поїздки в Україну і як з них користати?" Панелістами були: п. Юрій Джуравець, п. Мирослав Кий, п. Іван Коляска і п-і Надія Світлична.

Вечір коротким привітом відкрив голова відділу, Роман Зашук. Після нього виступив модератор панелю, Мирослав Аркевич, докторант історичних наук у Мічиганському університеті в Ен Арбор. Він представив у стислій формі "Зарєво" і чотирьох панелістів, та попросив до слова Тараса Підзамецького, який познайомив присутніх з деякими статистичними даними про туристичний рух в Україну.

Серед панелістів, першим виступив п. Юрій Джуравець, який зreferував часто невикористані можливості познайомитися з українською культурою і побутом, що виривають під час подорожі в Україну. П. Джуравець, учитель української мови в державній школі, вже кількакратно організував подорожі молоді в Україну і з досвіду сказав на те, що непоінформована і невідготована молодь не тільки що сама не користує з своєї поїздки /вона постійно сидить у готелях, нарікає на харч і обслугову/, а своєю поведінкою навіть компромітує українську громаду на Заході.

З черги говорив колишній член канадської компартії, а тепер відомий автор книжок "Освіта в Радянській Україні" і "Два роки в Радянській Україні", Іван Коляска. Він також підкреслював важливість гідної поведінки туриста і радив не дуже вказувати жителям УРСР на тамтешні злидні, бо це людей принижує і насторожує. Свій виступ п. Коляска зілюстрував цікавими

особистими спостереженнями з свого побуту в Україні.

Мирослав Кий, викладач економії в університеті Сент Джозефс у Філадельфії і голова крайового Проводу "Зарево" в США, провів статистичну аналізу туристичного руху, враховуючи також соціологічні й психологічні аспекти. На його думку, найбільше скористає українська діаспора, якщо в Україну їздитимуть студенти і молоді професіоналісти, бо саме вони орієнтуються /або повинні орієнтуватися/ в теперішній ситуації і, до на уважливіше, не мають того патологічного страху перед советською владою, який огортає навіть найбільш патріотичних наших старших громадян.

Останньою виступила п-і Надія Світлична, відомий правозахисник, політв'язень і редактор місячника ЗП УГГ "Вісник репресій в Україні". Вона розглянула проблематику туризму з погляду українських патріотів в Україні. Підкресливши важливість моральної та матеріальної допомоги для потребувачих в Україні, яку уможливає туризм, гостя з Америки зосередила свою увагу над молодим американським українцем Володимиром Мупанем і позитивною ролю, яку він відіграв, перебуваючи в Києві.

Серед двохсотної публіки було чимало охочих до дискусії. Після вичерпання питань і коментарів, модератор подякував панелістам і всім присутнім за участь та закрити перший дискусійний панель УАТ "Зарево" в Торонті.

Світовий Конгрес Вільних Українців

WORLD CONGRESS OF FREE UKRAINIANS
CONGRES MONDIAL DES UKRAINIENS LIBRES
CONGRESO MUNDIAL DE UCRANIOS LIBRES
WELTKONGRESS DER FREIEN UKRAINER
CONGRESSO MUNDIAL DOS UCRANIANOS LIVRES

Secretariat: 2118 A Bloor Street West, Toronto, Ontario, Canada, M6S 1M8 Tel.: (416) 762-1108

12 лютого 1981 р.

Пресовий комунікат ч. 12

(І.С. СКВУ, Торонто) У Нью Йорку в домі УККА в суботу 7 лютого 1981 року від год. 1-ої по полудні відбулася чергове ширше засідання Президії Секретаріату СКВУ. У засіданні взяли участь такі члени Президії: М. Плавюк, І. Базарко, В. Безхлібник, митр. Максим, митр. Мстислав, І. Білинський, сен. П. Юзик, Б. Гнатюк, Ф. Мартинюк, В. Кирилюк, О. Ковальська, В. Мазур, Б. Долішний і В. Трач. У засіданні взяли ще участь: Голова Контрольної Комісії СКВУ І. Винник, який реферував фінансові справи СКВУ, Л. Романків - говорив про підготовку конференції молоді, В. Омельченко в зв'язку з підготовкою відзначення 50-ої річниці голодової облоги України та В. Душник від преси.

Засідання відкрив і ним проводив президент СКВУ М. Плавюк. Предметом нарад були такі справи: Мадридська Конференція, Травнева Акція СКВУ та схвалення гасла на 1981 рік, Конференція Молоді, Відзначування 50-ття голоду в Україні, Загальноукраїнське святкування 1000-ття Хрещення України, звіт про приходи й видаткування фондів, які вплинули для СКВУ через канцелярію УККА, дата цьогорічної Пленарної Сесії Секретаріату СКВУ та Різне.

Про Мадридську Конференцію та її світла й тіні говорили п-і Ковальська та сен. П. Юзик. Вони підкреслювали успішність українського виступу на Мадридській Конференції, яка відбувалася у сприятливій для нас міжнародній атмосфері й це українці в Мадриді вміло використали для розголосу та актуалізації справи поневолення України, переслідування дисидентів, переслідування Церкви й вірних в Україні і т.п.

Про свою акцію в обороні переслідуваних церков в Україні та права українського народу на своє незалежне існування говорив митр. Максим, який як представник УКЦ в Мадриді стрічався з

багатьома амбасадорами на Мадридську Конференцію та достойниками еспанської церкви та словом і документами ілюстрував незавидне, підяремне становище українських церков й українського народу в Україні. Принято рішення, щоб можливо на другій частині Мадридської Конференції був присутній представник СКВУ, який зробив би все можливе, щоб українські пропозиції, зроблені на письмі й при особистих зустрічах, були відзеркалені в резолюціях Конференції.

Президія схвалила одногolosно, щоб теж і цього року була переведена травнева збірка фондів на потреби СКВУ та прийняла гасло на 1981 рік: "За Християнську Україну."

Про готування і програму конференції молодіжних організацій інформував д-р Л. Романків. У рамках підготовки Конференції діє дві комісії: програмова в Нью Йорку та комісія для переведення з'їзду в Торонто. Передбачується, що в Конференції візьме участь біля 250 делегатів та велике число гостей, що інтересуються справами молоді. Заплановано на Конференцію 3 панелі, 5 доповідей, схвалення резолюцій та товариську зустріч. На Конференції будуть визначені завдання КУМО в дусі постанов прийнятих на III-му СКВУ. Схвалено відбути Конференцію Молоді за участю всіх молодіжних організацій, що стоять на позиціях самобутности й державної незалежности України. Рішено скликати Конференцію до Торонта в днях 3, 4, та 5 липня 1981 року.

Президія щераз займалася справою гідного відзначення 50-чя голодової облоги України, що припадає на 1983 рік, та затвердила назву, персональний склад та головні завдання окремого комітету СКВУ для цієї справи. Рішено, що комітет при СКВУ буде Координаційним Центральним Комітетом, який матиме завдання зібрати докладні інформації з місць українського поселення у світі, хто, де та як плянує відзначити 50-ття голоду в Україні, служитиме різним краєвим комітетам інформацією та радою, дбатиме, щоб не було повторювань проєктів та координуватиме всі починання для відзначення голодової облоги України. На голову Центрального Координаційного Комітету обрано проф. В. Омельченка.

Про готування до відзначування 1000-ття Хрещення України, що припадає на 1988 рік інформували присутні на засіданні владики-митрополити: Максим та Мстислав. Обі церкви вже від кількох літ приготувляються до гідного відзначення цієї незвичайної події. Вже є створені різноступневі комітети для проведення відзначування 1000-ття Хрещення України, дискутують різні форми відзначування,

намічуються різні проєкти - видавничі, будівельні та інші, які будуть здійснювані або ще перед роком-річницею, або в самім тисячнім році від Хрещення України. Присутні митрополити запевнили учасників засідання, що проводі церков, які вони репрезентують, змагають і змагатимуть до спільного відзначення 1000-ття християнства в Україні та висловили надію, що всі українські християнські церкви в діаспорі святкуватимуть річницю Хрещення України спільно.

Голова Контрольної Комісії СКВУ, І. Винник, інформував Президію про переведену перевірку приходів і видатків СКВУ в УККА за 1980 рік. Збільшена жертовність на цілі СКВУ, яка проходила через канцелярію УККА, уможливила Президію СКВУ розвинути видавничо-інформативну діяльність. Досі вийшло 4 числа бюлетеню СКВУ в англ. мові, відбуто міжнародню конференцію за деколонізацію ССРСР, приготовано й розіслано меморіал у справі деколонізації ССРСР всім делегатам на 35-ту Генеральну Асамблею ООН, членам сенату, конгресу, пресі та іншим заінтересованим особам, як теж роблено інші інформативні заходи на терені ООН.

Ширше засідання Президії СКВУ схвалило скликати Пленарну Сесію Секретаріату СКВУ на 27 і 28 червня 1981 року до Торонта, Канада. Засідання Президії зачато та закінчено молитвою, яку провели наші владики. Засідання закінчено в год. 6:15 вечора.

Світовий Конгрес Вільних Українців

WORLD CONGRESS OF FREE UKRAINIANS
CONGRES MONDIAL DES UKRAINIENS LIBRES
CONGRESO MUNDIAL DE UCRANIOS LIBRES
WELTKONGRESS DER FREIEN UKRAINER
CONGRESSO MUNDIAL DOS UCRANIANOS LIVRES

Secretariat: 2118 A Bloor Street West, Toronto, Ontario, Canada, M6S 1M8 Tel.: (416) 762-1108

ДІЯЛЬНІСТЬ БКРА СВІТОВОГО КОНГРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

У МАДРИДІ

Президія Секретаріату СКВУ та Комісія Прав Людини вислала 12-го вересня 1980 року лист до урядів держав, які беруть участь у Конференції для Справ Безпеки і Співпраці в Європі, в якому з'ясовано що хоча Україна не брала участі в цій конференції від 1973 до 1975 рр. і не підписала Прикінцевого Акту 1-го серпня 1975 р., в Гельсінках, проте Прикінцевий Акт був підписаний урядом ССР, і тим самим постанови його стосуються України та її народу. Далі з'ясовано заяву вісімнадцяти українських політичних в'язнів написану літом 1979 р. про колоніальну залежність України та про те, що ця група дала СКВУ уповноваження реалізувати дипломатичну дію виходу України з ССР і створення самостійної української держави. В тім листі СКВУ звертається до держав учасників Перевірної Конференції поставити вимоги урядові ССР:

1. негайно звільнити всіх ув'язнених членів Української Гельсінкської Групи та всіх борців за права людини, які діють в рамках міжнародного права.
2. негайно припинити ув'язнення поодиноких осіб - як у карних, так і в психіатричних установах - за політичні, релігійні чи інші погляди і переконання.
3. Анулювати заборону існування Української Автокефальної Православної Церкви, Української Католицької Церкви, Ради Церков Євангельських Християн - Баптистів і припинити переслідування інших віровизнань.
4. Не обмежувати об'єднування родин та еміграції для всіх без огляду на національність, релігію чи політичні переконання і дозволити емігрувати тим, які заявили своє бажання покинути ССР.

Ці вимоги були Президії Секретаріату СКВУ були основними напрямними для дії бюро СКВУ в Мадриді.

Для реалізації цих завдань бюро СКВУ розвинуло діяльність у таких ділянках:

- контакти з делегаціями країн-учасників конференції,
- контакти з пресою, радіо, телебаченням та поширення інформацій та матеріалів приготовлених на мадрридську конференцію,
- співпраця і координація дії з українськими установами, які були приєвані в Мадриді в часі конференції,
- співпраця з українськими дисидентами в Мадриді,
- співпраця з неукраїнськими неурядовим установами, які діяли в Мадриді.

Між матеріалами котрі ми виставляли, розсилали перед конференцією та роздавали під час конференції були:

матеріали КПЛ СКВУ

- збірник п.в. "Україна і гельсінський договір: порушення прав людини сов'єтським урядом 1975-1980 рр.", англ. мовою, 325 стор.,
- брошура "Переслідування членів Української Гельсінкської Групи", англ. мовою, 66 стор.,
- книжка "Поширення російської мови чи русифікація", праця проф. Ярослава Білінського, англ. мовою, 27 стор.,
- брошура "Переслідування релігії в Україні советським урядом", англ. і фран. мовами, 53 стор.,
- меморандум у справі деколонізації, англ. мовою, 21 стор.,
- звернення до урядів, котрі підписали Гельсінкську угоду, з вимогами до мадрридської конференції,
- звернення до неукраїнських організацій, міжнародних і краєвих, котрі займаються обороною людських прав,
- звідомлення до міжнародних агенцій преси та міжнародних журналів із відповідною документацією та пляном нашої дії в Мадриді,
- звернення до всіх членів американського і канадського урядів з віпо-

відняти матеріалами,

- звернення до Міжнародної Комісії Юристів,
- звернення до всіх місій при Об'єднаних Націях із документацією,
- звернення до місій при ЮНЕСКО із документацією,
- летючка в обороні Церков в англ. мові,
- вісник СКВУ в англ. мові.

Разом Комісія Прав Людини при СКВУ вислала понад 5,000 книжок, брошур та документацій.

Матеріали Закордонного Представництва Української Гельсінкської Групи:

- "Вісник" ч. 1-7 укр. і англ. мовами,
- брошуру ген. П. Григоренка "Чи заяць збереже себе?",
- брошуру д-р Ніни Строкатої про ув'язнених членів Української Гельсінкської Групи, /обі праці в англ. мові./

Комітет Гельсінкських Гарантій для України /Вашінгтон/ і Смолоסקип видали:

- книжку "Рух за права людини в Україні: 1976-1980 рр.", англ. мовою,
- звернення до учасників Мадридської Конференції англ. еспан. і фран. мовами,
- декларацію Української Гельсінкської Групи трьома мовами,
- список членів Української Гельсінкської Групи трьома мовами,
- летючку в обороні Ю. Шухевича в англ. мові.

Крім цих основних матеріалів у Мадриді перекладено на англ. мову звернення з мордовських і пермських концтаборів з вересня 1980 р., яке підписали О. Бердник, Л. Лук'яненко, М. Маринович, Ю. Орлов, Б. Ребрик, М. Руденко, О. Тихий, Д. Шумук, та А. Шаранський. Також у бюрі СКВУ в Мадриді виставлено багато книжок та документів, вишивок та ручних робіт жінок політв'язнів і великі знімки всіх членів Української Гельсінкської Групи. Цю виставку оглядали і фільмували пресові агенції та зацікавлені відвідувачі. Частина цієї виставки та всі друкрвані матеріали були виставлені для преси і гостей під час пресових конференцій та великого прийняття для офіційних делегатів, публічних членів делегацій, преси та запрошених гостей.

Треба підкреслити, що діяльність бюро СКВУ і української групи в Мадриді була дуже широко коментована на сторінках еспанської преси, а на наших пресових конференціях і зустрічах були приявні представники і репортери:

BBC TV News, Southam News of Canada, NBC TV News, Klassekampen Norway, RTE Dublin, BBC World Service, El Eljodos Buenos Aires, Radio Liberty, Radio Free Europe, Manchester Union Leader, Voice of America, Macleans Canada, Tronio Holland, Sydney Morning World, Readers Digest, Sweedish TV, Pensee Russe, UPI, AP, Sveriges Radio, El Pais Madrid.

На основі матеріалів, які ми мали змогу одержати, які були дубліковані в різних країнах, можемо ствердити що світова преса помістила дуже багато вірних інформацій про українську справу, про українських дисидентів в Україні і західньому світі, про порушення урядом СРСР постанов Гельсінкської угоди та про діяльність українців на терені Мадриду. Були також поміщені різні переплутані чи навіть неприхильні нам голоси, але це нормальне явище, яке не може знеохочувати нас у нашій дії.

В наслідок того що КПЛ вислала наперед матеріали та точки вимог спрямовані до урядів що підписали Гельсінкську угоду, наші зустрічі в Мадриді з делегаціями цих країн були улегшені. Вони мали інформації і під час зустрічей пояснювано деталі, справ, подавано додаткові інформації, щоб видвигнути найбільш основні приклади для сесії чи комітету.

На доказ вистачить переглянути матеріали всіх виступів у яких названо українських політв'язнів і поодинокі проблеми. Різні делегації підносили питання: ліквідацію Української Католицької та Української Православної Церков, русифікації, звільнення членів Гельсінкських груп, еміграції, тощо. Отже делегації, які обіцяли підносити специфічні ділянки, чи згадувати поодиноких політв'язнів перевели це в діло.

Корисною показалася синхронізація звернень і вимог, як наприклад: петиція вісімнадцяти укр. політв'язнів до Об'єднаних Націй відносно деколонізації СРСР. Багато проблем якими турбуються і які видвигають в петиції дисиденти були порушені в Мадриді в Резолюціях про Деколонізацію Советського Сою-

зу, підписану президією СКВУ та координаційними установами білорусів, естонців, литовців та латвійців і доручено асамблеї Об'єднаних Націй в листопаді 1978 року. Ті самі установи разом із організацією туркестанів оприлюднили в жовтні 1980 року Меморандум відносно деколонізації Сов. Союзу, представлений 35-ій асамблеї ООН. Цим мемурандумом ми користувалися в Мадриді, як окремим документом, та зсилалися на мандат доручений нам дисидентами.

Ми зустрічалися з делегатами Америки, Канади, Великої Британії, Бельгії, Ірландії, Голяндії, Франції, Мальти, Іспанії, Данії, Португалії, Зах. Німеччини, Австрії, Італії, Швеції, Швайцарії та іншими, при різних нагодах. Це перша урядова конференція, де групи, такі як українська, мали змогу офіційних контактів з урядовими делегаціями, дискутувати з ними наші вимоги і здобути їхню підтримку для наших вимог на пленарних сесіях чи комісіях конференції.

В наслідок висловлених рекомендацій, Марк МекГвіген, міністер закордонних справ Канади, у своєму вступі в Мадриді запропонував конференцію експертів для продискутування захисту принципів людських прав та основних свобод підкреслених в Принципі VII-му Фінального Акту Гельсінкі, і аплікацію тих прав в т. зв. Кошику III, включно з питанням вільного руху людей. Канадській делегації доручено більше детально розробити і уточнити мандат та способи переведення таких зборів.

Показалося, що в Мадриді на форумі Конференції для справ безпеки і співпраці в Європі можна було заторкнути проблеми порушення релігійних, національних, культурних та інших прав людини, поруч із принципами людських прав, економічної та мілітарної перевірки. Потрібною була співпраця в зовнішніх акціях із різними організаціями, групами і одиницями, які хоч не в усьому згодні, але намагаються поширити та забезпечити принципи людських прав, і тим самим посилюють загальну акцію.

Справи переслідування і нищення Українських Церков знайшли широкий розголос і зацікавлення серед учасників конференції. Крім матеріалів і інформацій

присвячених цим справам, поширених нашим бюро, дуже важливу працю на тому відтинку виконав Впр. Митрополит Максим Германюк, який провів низку важливих зустрічей з представниками різних урядових делегацій: Ватиканською, Ієрархами Еспанської Католицької Церкви і про його перебування в Мадриді появились відомості на сторінках преси. Тими справами в Мадриді також займались представники Ккраїнського Католицького Університету проф. Л. Рудницький і Т. Бирд.

Перед відкриттям мадридської конференції відбулась успішна маніфестація організована АБН, яка знайшла широкий розголос у пресі. В Мадриді був теж присутній Валентин Мороз.

Незалежно від того чого можна реалістично сподіватися в наслідок Мадридської конференції, в інтересі української спільноти було виступити об'єднано та рішуче в обороні людських та національних прав, водночас рішуче підтримувати так званий "Гельсінкський процес". В часі коли поміж делегатами країн західньої Європи зростав песимізм, особливо щодо розв'язки в справах "Гельсінкського процесу", групи такі як українці, Міжнародня Амнестія, "Гельсінку Вач" і інші мотивували специфічні передумови чи вимоги, потрібні для тяглости і в користь "Гельсінкського процесу".

В Мадриді паралельно з урядовою групою діяла американська публічна група, яка підтримувала домагання дисидентів і груп українців, литовців, жидів і інших. Така солідарність поміж різними групами завершилася 23-го листопада оформленням Міжнародньої Асоціації для Підтримки Гельсінкських Груп де почесним президентом обрано академіка А. Сахарова, одним із його заступників засновника Української Гельсінкської Групи Миколу Руденка, а діловим президентом швайцарського професора Вальтера Гофера.

Ця Асоціація затвердила "Маніфест" за проєктом ген. П. Григоренка, а також звернення до Мадридської конференції з вимогою виявити порушення Гельсінкських угод, назвати порушників, та забезпечити право громадської контролі щодо виконання урядами гелсінкських зобов'язань. Ця ідея громадської контролі виплинула із пропозиції останнього документу Української

Гельсінкської Групи. Там говориться про створення міжнародного координаційного центру правозахисних громадських груп.

Перша частина Мадридської конференції за нами. Якщо говорити про виследи нашої акції - то ціла українська спільнота може бути ними вдоволена. Ми виконали вимоги українських дисидентів і довели до загального відома всі ті порушення Гельсінкської угоди, за які відповідають уряди ССРСР і Польщі супроти українського народу. Публічна опінія світу нап'ятнувала ці вчинки.

Українська солідарна постава виявилася у співпраці СКВУ з усіма тими установами, які входили в склад української групи: Закордонне Представництво УТГрупи, Комітет Гельсінкських Гарантій Україні - Вашингтон, "Смолоскип" - Балтимор, Комітет Оборони Національних і Людських Прав - Філадельфія, Українське Інформаційне Бюро в Детройті. Вся наша дія була помітно скріпле на синхронізацією наших вимог із вимогами українських дисидентів на заслани. Наша дія була скріплена співпрацею з неукраїнськими групами, які боролися подібні засади і нап'ятнували ССРСР за їхню політику поневолення.

У дружній співдії ми виконали в Мадриді доручене нам нашою спільнотою завдання. Це наш обов'язок. Всій нашій громаді висловлюємо подяку за її піддержку в нашій праці, зокрема малочисельній але патріотичній українській громаді Іспанії.

Окрема подяка всім українським дисидентам, ген. Петрові Григоренкові, д-р Ніні Строкатій, Леонидові Плющеві, д-р Володимирові Маленковичезі, які активно виступали в Мадриді, бо до їхнього голосу прислуховуються урядові чинники і представники преси, радіо, телебачення.

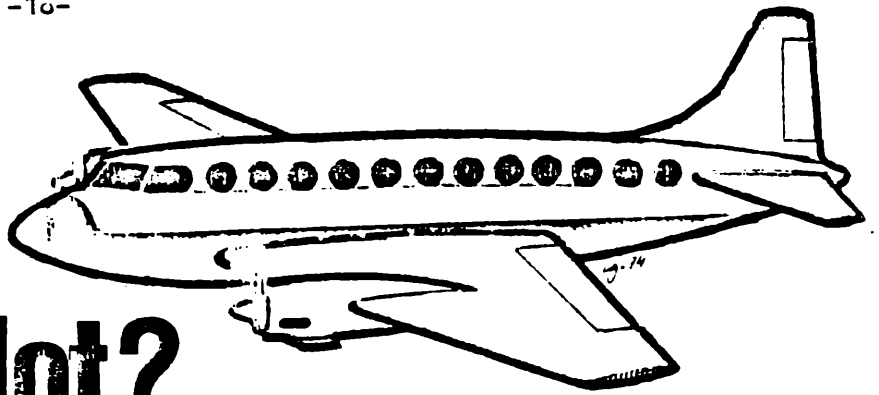
Але успіхи нас зобов'язують. Наша праця незакінчена. Подбаймо про те, щоб і в офіційних постановках мадрридської конференції були віддзеркалені наші вимоги.

Христина Ісаїв

ЧИ МАЄШ МОЖЛИВОСТІ ЛІТАТИ АЕРОФЛОТОМ?

В Швеції є державна установа: КОНСУМЕНТВЕРКЕТ — уряд для вживання. Це є державна установа, яка має за завдання перевіряти всякі продукти й служби, щоб дати допомогу кожному. Так ось наприклад хтось випускає на ринок збуту нову машину на прання. Уряд КОНСУМЕНТВЕРКЕТ перевіряє новий продукт і повідомляє в своєму журналі майбутнього покупця про якість даного продукту, чи теж установки. Якщо покупець не вдоволений продуктом, чи теж виконаною працею- службою, то може звернутись із скаргою до того уряду, та просити о поміч. В журналі "РОД ок РИН" /порада й дослід/ ч. 2/81, присвячує КОНСУМЕНТВЕРКЕТ цілу сторінку совітському АЕРОФЛОТУ. Ось тут вам деякі винятки із статті: "Літати АЕРОФЛОТОМ це проблема, якщо ти невдоволений та хочеш відшкодування. Ніхто не бере на себе відповідальності. Гроші звертають назад лише з поміччю ексекютора!" Стаття описує, що в році 78 жодне авіаційне підприємство не мало так багато невдоволених як совітський АЕРОФЛОТ. Ще до сьогодні жде вісім невдоволених на поворот грошей, а лише трьом пощастило одержати відшкодування, шойно після судової розправи. Сам АЕРОФЛОТ не продає квитків на подорож, але за них роблять це інші "підприємства" що появляються й зникають, так що не можна знайти відповідальних людей, помімо того, що ті самі особи провадять "нові" підприємства. Виходить так, що АЕРОФЛОТ в своїх оголошеннях дуже дешевий, але на самому ділі, то подорожі з АЕРОФЛОТОМ дуже дорогі. Стаття наводить деякі приклади із конкретних випадків, де невдоволені туристи вносять даремні скарги, без жодного відшкодування із сторони АЕРОФЛОТУ. В конторі АЕРОФЛОТУ напр. відказуються, що це мовляв не ми що продаємо квитки на подорож а "АЕРОНАВТ" який в свою чергу відпекується від відповідальності, та переливає вину на АЕРОФЛОТ. І так "ходи кругом". Під цю пору жде 8 невдоволених на відшкодування в висоті пон 8 000 шв. крон. На закінчення запит: "Чи є в тебе охота користуватись АЕРОФЛОТОМ?"

Har du råd att flyga med Aeroflot?

Teckning Conny Gustavsson

Att flyga med Aeroflot kan ge problem – när du vill klaga. Ingen vill känna sig ansvarig för reklamationer. Pengarna tillbaka kan man bara räkna med om man vänder sig till kronofogden.

AV MALIN HOLMQUIST

Under 1978 hade inget företag så många ouppklarade reklamationer som Aeroflot, det sovjetiska flygbolaget. I åtta fall har konsumenten ännu inte fått ut sina pengar och i ytterligare tre har de tvingats fram först efter rättegång.

Aeroflot är ett av världens största flygbolag. Det har kontor i Stockholm men säljer enligt bolaget inga biljetter direkt till konsumenter. Biljetterna förmedlas genom resebyråerna Aeronaut och Aerotrotter.

Att flyga med Aeroflot till avlägsna

flygmål är lockande. Priserna är låga jämfört med annat reguljärflyg – även om man på ansvarigt håll säger att de håller samma priser som övriga flygbolag, de följer IATA:s regler.

Billig resa blir dyr

Men går något snett med resan då blir Aeroflot ett dyrbart resalternativ. För reklamationer har man inte brytt sig om.

Så här ser ett av klagomålen 1978 ut:

En medelålders man tänker resa till Bangkok, flyg tur och retur. Av olika anledningar blir resan inte av. Då vill han ha tillbaka pengarna. Det brukar aldrig bli något krängel hos vanliga flygbolag. Men hos Aeroflot vill man inte lyssna på det örat. Inga pengar kommer trots flera påstötningar. Reklimationsnämnden rekommenderar Aeroflot att betala ut pengarna. Inget händer. Då vände sig mannen till domstol. Målet måste avgöras efter tredskodom. Och kronofogden mäter ut pengarna.

Den här proceduren borde inte förekomma hos ett stort flygbolag.

På Aeroflot vill man inte kännas vid reklamationerna.

– Det är inte vi som säljer biljetterna, det är resebyråerna vi anlitar. Då är det de som ska betala tillbaka pengarna.

Inte heller Aeronaut har velat ta hand om reklamationerna. De anser att det varit direktaffärer mellan Aeroflot och kunderna.

Åtta väntar på 10 000

Aeronaut Contact System, som förmedlade biljetterna 1978, är nu borta. Det har gått i konkurs. Nu sköter Aeronaut flygservice försäljning av Aeroflots biljetter. De vill inte kännas vid det tidigare företagets affärer – trots att ägarna ingick i Aeronaut Contact Systems styrelse.

Alla flyr ansvaret. Fortfarande väntar åtta personer på sina pengar. Sammanlagt drygt 10 000 kronor.

Men Aeroflot har lovat att bättra sig. Vågar du resa med det företaget?

Nygamla reklimationsnämnden

Allmänna reklimationsnämnden har hittills drivits på försök. Men 1 januari i år blev nämnden permanent och en självständig myndighet.

Allmänna reklimationsnämndens nya arbetsuppgifter skiljer sig inte särskilt mycket från de gamla. Man ska på begäran av enskild konsument pröva tvist mellan denne och näringsidkare, både för varor och tjänster. Nyheten är att nu ska man kunna ta upp tvister om VVS-arbeten, målning, golvläggning och elektriska installationer. Men den verksamheten kommer tidigast i gång 1 juli. Det är ingen idé att göra anmälningar redan nu.

Men Allmänna reklimationsnämnden kommer inte heller i framtiden pröva köp av hus och större entreprenader.

Det finns också andra varuområden man inte ska pröva. Det är tjänster inom hälso- och sjukvård, veterinärmedicinska tjänster, advokatverksamhet, sotning och kommunal renhållning. Det gäller också vissa försäkringsärenden, de som rör vallandefrågor vid trafikolyckor och medicinska och veterinärmedi-

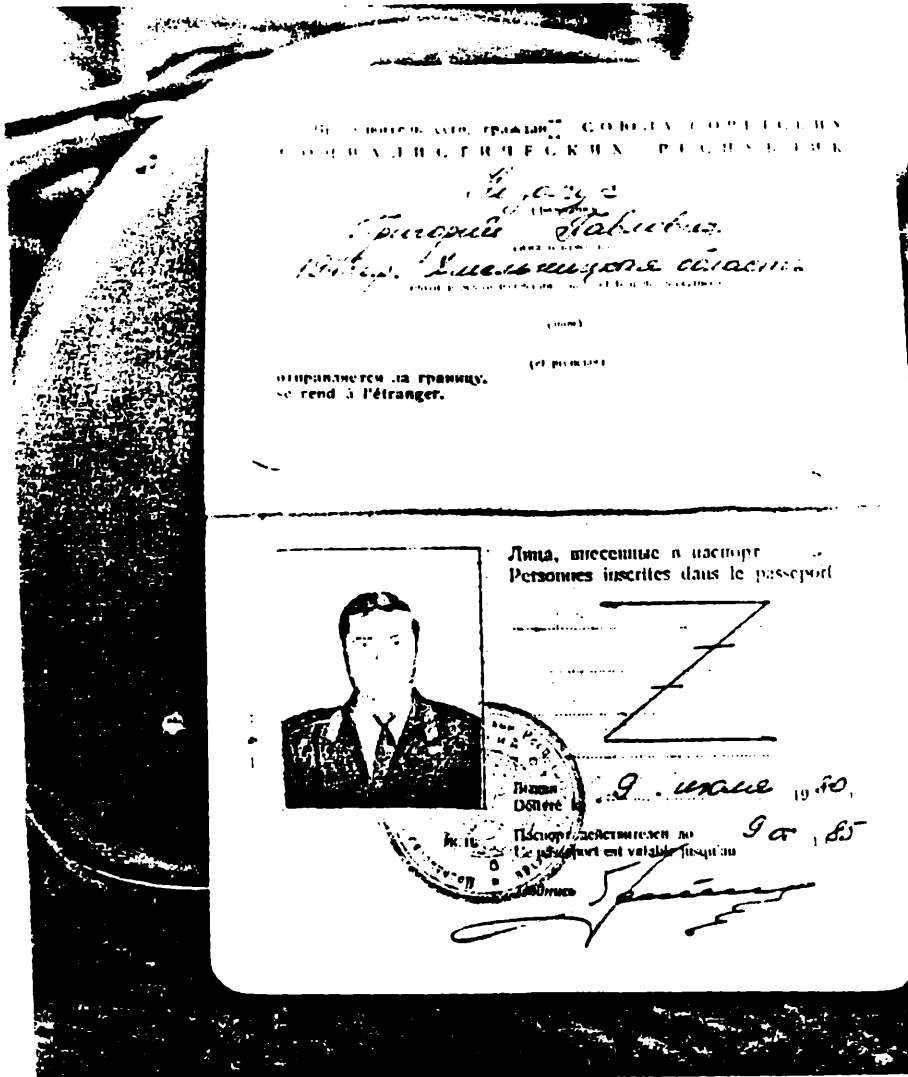
cinska bedömningar. Sedan ger man sig inte heller in på bedömningar om föremåls konstnärliga värde.

Men den stora nyheten är ändå att Allmänna reklimationsnämnden inte tar upp tvister för de allra billigaste varorna. Varor som kostar under 100 kronor inom områdena hushållsapparater, skor, textil, tvätt och allmänna ärenden behandlas inte. Inom avdelningarna för motor, båtar, päls, resor och försäkringar är den undre gränsen 250 kronor. De här gränserna är satta för att nämnden ska få färre klagomål att behandla.

Men gränserna ska inte bli absoluta, man kan tänka sig att göra undantag om det dyker upp intressanta fall.

Man kan ta som exempel ett postorderföretag som i jätteannonser bjuder ut billiga varor som inte motsvarar den kvalitet de lovar. Men varorna kostar under hundra kronor. Om många personer drabbas kan reklimationsnämnden ta upp ärendet. Så NS-agenturer skulle inte ostraffat kunna sälja sin silverschatull ens i framtiden.

До редакції С В попали, незвичайними дорогами, деякі документи й листи з Афганістану. Це документи, які найдено в поляглих "за родину". Як відомо, то афганські партизани не беруть советських загарбників в полон, бо на те не мають змоги, тобто не мають баз. Очевидно, що це справа дуже трагічна, але визвольна боротьба афганців проходить в таких обставинах. Так ось між тими документами найдено декілька листів. Один із тих листів заслуговує окрему увагу. Так ось і пише самотня жінка, яка жде в дома на вісточку від мужа. А він! Його загнала загарбницька політика Москви, щоб завойовував ще більше простору для червоних царів. А трагедія полягає в тому, що оце вбитий, не за свою справу українець- наш земляк. Так ось, хай оці прості й ширі слова написані жінкою вбитого, мужа й батька говорять самі за себе:

Доволі часто стрічаємо запити про можливості закупів українських книжок. Щоб дати нашим землякам відповідь на те, подаємо нижче деякі адреси книгарень в яких можна набути книжки видані так в краю як і в діаспорі. Найбільша книгозбірня це Українська Книгарня в Едмонтоні- Канада яка видає каталог, що можна замовляти. Крім книгарень в канаді, Мюнхені та в Англії видають деякі наші газети й журнали- періодики наші книжки. /Напр. СУЧАСНІСТЬ, УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО, ШЛЯХ ПЕРЕМОГИ й др. /

СМОЛОСКИП

УКРАЇНЬКА ІНФОРМАЦІЙНА СЛУЖБА
УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО ім. В. СИМОНЕНКА
ОРГАНІЗАЦІЯ ОБОРОНИ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ В УКРАЇНІ

СМОЛОСКИП — видає твори українського самвидаву.

Якщо Ви хочете одержати твір українського самвидаву — пишть до «Смолоскипу». Якщо Вам попаде в руки рукопис самвидаву чи інформація з України — перешліть їх до «Смолоскипу». Якщо Ви хочете включитися в оборону переслідуваних в Україні — «Смолоскип» дасть Вам інформації, як це робити. Якщо Ви маєте змогу зложити свою пожертву на добру ціль — перешліть її до «Смолоскипу».

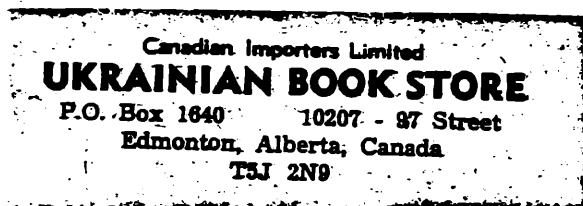
ПИШТЬ ДО НАС НА ОДНУ З ТАКИХ АДРЕС:

SMOLOSKYP
P.O. Box 6066, Patterson Station
Baltimore, Md. 21231 (USA)

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ

Б. Мельничука

В ЕДМОНТОНІ

- Найбільший і найкращий вибір українських книг і музики
- Найкращий вибір українських грамплатівок
- Великий вибір полотна до вишивання
- Д.М.Ц. нитки до вишивання, муліне, 12 і 16
- Великий вибір кераміки, абазурів
- Українські ляльки, різблені тарілки, намиста
- Прибори до писанок — п'яльці/кістки, фарби, віск, взори, електричні кістки
- Вишивані блузки, сорочки, рушники
- Картки з побажаннями на всякі okazji
- Стінні і книжкові календарі
- Вислаємо на бажання безплатні каталоги : книжок, платівок, календарів

**УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА
ВИДАВНИЧА СПІЛКА В ЧІКАГО**

315 W. CHICAGO Ave. CHICAGO, ILL. 60622

Книгарня обслужить Вас найновішими виданнями,
українськими дарунками, грамофонними платівками,
вишивками і т. п.

ДНІПРОВА ХВИЛЯ — найбільше видавництво і продаж українських книжок в Західній Європі, має на складі:

- книжки — еміграційного і крайового видання
- книжки для дітей
- книжки рідкісні
- шкільні підручники
- книжки — в англійській, еспанській, німецькій, польській та французькій мовах
- музичні ноти і співаники
- карти України — фізичні й політичні
- українські відзнаки — тризуби, медалі. Медаль у 10. ювілейну річницю відбудови української держави (1917-1927). Медаль з митрополитом Андреем Шептицьким
- календарі давні і нові
- картини і образи — оригінали і репродукції українських малярів
- картки на побажання — багатокольорові з українськими мотивами: на Різдво і Великдень, на уродини та ім'янини на інші okazji
- різьба в дереві — гуцульська (глибока) і мальована
- українські вишивки — ручної роботи й друковані
- українські писанки — (справжні яйця): орнаменти різних земель нашої розлогої України
- українські писанки — різьблені і мальовані дерев'яні яйця
- українські грамофонні пластинки — еміграційної та крайової продукції (на складі більше як 200 назв довгограйних пластинок)
- друкарські машинки (портативні) «Traveller de Luxe» фірми «Олімпія»

Адреса видавництва:
Buchverlag DNIPROWA CHWYLA. Inh. Dr. O. Wintoniak
8 München 37 Postfach: 37 02 48
Büro-Office: Dachauerstr. 9/II
8 München 2 ☎ - 55.39.39

ВИДАННЯ „ГОМОНУ УКРАЇНИ“

На вичерпанні:

- M. Понеділок, Зорешад (471 ст.), тверда оправа \$7.00
- O. Мах, Каміння під косово (158 ст.) \$4.00
- З. Гарнавський, Дорога на Високий Замок (254 ст.), тверда оправа \$4.00
- Я. Гриневич, Катря Гриневичева (95 ст.), тверда опр. брош. оправа \$1.50
- V. Макар, Бойові друзі (416 ст.), тверда оправа ... \$15.00

Книгарням признаємо 30% омісту

**ВИПРОДАЖ ВИДАНЬ „ГОМОНУ УКРАЇНИ“
Знижка 50% і більше — готівковий продаж**

- Є. Маланок, Книга спостережень, 2-й том (478 ст.) \$8.00, тепер \$4.00
- Д. Донцов, Хрестом і мечем (319 ст.) \$5.00, тепер \$2.00
- M. Аркас, Історія північної Чорноморщини (348 ст.) \$7.00, тепер \$3.50
- Д. Донцов, Рік 1918 Київ (128 ст.) \$3.00, тепер \$1.50
- V. Волицький, На Львів і Київ (238 ст.) \$3.50, тепер \$1.50
- O. Лисяк, Люди такі як ми (345 ст.) \$4.00, тепер \$1.50
- Ю. Тис, К-7 (207 ст.) \$3.50, тепер \$1.50
- O. Керч, Наречений (279 ст.) \$4.00, тепер \$2.00
- O. Керч, Такий довгий рік (304 ст.) \$6.00, тепер \$2.00
- V. Куліш, Слово про будинок „Слово“ (68 сторінок) \$1.50, тепер \$0.75
- H. Ріпський, P-33 (223 ст.) \$4.00, тепер \$1.50
- Л. Лисак, Замок на вулиці Мейн (186 ст.), тверда оправа \$6.00, тепер \$2.00
- Д-р М. Кушнір, Велич мистецтва й відродження культури (53 ст.) \$1.00, тепер \$0.50

Виспайте замовлення на адресу:

“Ukrainian Echo”, 140 Bathurst St., Toronto, Canada M5V 2R3

ЧУЖІ ВИДАННЯ

- Повне видання творів Тараса Шевченка (14 томів, в-во Миколи Денисюка) \$65.00
- Володимир Ласовський — Монографія (128 ст.); кольорові і чорно-білі репродукції творів, люксово оправа \$20.00
- C. Мечник, У боротьбі проти московської агентури (стор. 176 — тверда оправа) \$10.00
- P. Задеснянський, Чолові представники українського відродження (Ю. Яновський, М. Куліш, В. Сосюра) (150 стор) \$12.00
- P. Задеснянський, Чолові представники українського відродження і відродження (стор. 203) \$5.00
- O. Михайлів, Лисовичі — Хроніка галицького прихорства (стор. 119) \$15.00
- Віра Ворскла, Лада (стор. 469), тверда оправа \$ 5.00
- I. В. Коляска, Освіта в радянській Україні (стор. 236) тверда оправа \$ 7.00
- P. Задеснянський, Що нам дав Микола Хвилювий (стор. 261) \$12.00
- Д. Донцов, Націоналізм (360 стор.), тверда оправа \$10.00
- Уляна Кравченко, Твори (стор. 790) тверда оправа \$15.00
- Д-р В. Пасіка, У крутежі шалю (стор. 282) та опр. \$12.00
- M. Гордієнко, З рейсів УПА (стор. 160) \$ 1.75
- J. Kolasky, The Shattered Illusion (225 pages) \$ 7.95
- J. Kolasky, The Shattered Illusion (225 pp.) hard cover \$15.00
- V. Moroz, Report from the Beria Reserve, (162 pages) \$2.95
- O. Бердник, Сини Саговида (162 стор.) \$ 4.25
- Roman Rakhmanny, In Defense of the Ukrainian Cause (296 pages) \$12.95

НАЙНОВІШІ ВИДАННЯ «СУЧАСНОСТІ»

**Леонід Плющ
У КАРНАВАЛІ ІСТОРІЇ**

Мюнхен, 1981, 374 ст. Обкладинка Любослава Гуцалюка.

Автобіографічна розповідь людини, яка чотири роки була об'єктом експериментів «психіатрів» КГБ.

— історія розчарування й каяття комсомольця, який прозрів,

— етапи боротьби молодого ідеаліста й ученого проти насильства комуністичного апарату терору над людиною.

— історія космополіта, якому російська шовіністична лихоманка допомагає усвідомити своє власне національне я і стати активним учасником українського руху опору.

— першоджерельна документація для вивчення суспільно-політичних та національних процесів в Україні та дисидентського руху в СРСР взагалі.

Ціна 16 ам. дол.

**Анатоль Камінський
ЯКА ОРІЄНТАЦІЯ?**

Мюнхен, 1981, 100 ст. Обкладинка Ірини Івахів.

Орієнтири української політики на тлі сучасної дійсності в Україні і на еміграції, базовані на засадах власнопідметності, демократизму та поєднання революційних і еволюційних форм боротьби.

Особливу увагу автор приділяє питанню психологічного визволення народу. Багато місця присвячено проблемі українсько-російських взаємин на історичній канві: такі складники російської політичної думки і практики, як месіянізм, тоталітаризм, нетерпимість, ворожість до демократії та плюралізму. Цьому протиставлено прагнення нашого народу до свободи, демократії, правопорядку і справедливості.

Ціна 4.50 ам. дол.

Замовлення на всі видання «Сучасності» висилати на адреси В-ва:

В Європі:

Sučasnist
Müllerstr. 33, Rgb.,
8000 München 5
Federal Republic of Germany

у США і Канаді:

Nina Ilnytzkyj
254 West 31st St. 15th Floor
New York, N. Y. 10001
USA

Бібліотека і Музей ім. Тараса Шевченка, оснований в 1962 р.
Shevchenko's Library and Museum
49, Linden Gardens London W. 2. 4HG ☎ - 01.229.0140

ВІД РЕДАКЦІЇ.

До редакції СВ надійшло чимало листів і дописів деяких наших організацій, установ і земляків з проханням, щоб їм висилати СВ. Ми тому дуже раді. Для загальної коротенької інформації бажаємо тут висловити щире подяку всім, що до нас відгукнулись.

Зокрема дякуємо тим, що крім самого листа надіслали нам грошеву поміч. Для загального відома дещо про нас. Українців в Скандинавії небагато. А в Швеції, якщоб дуже щедро перевірити то буде нас так до 800 і то порозкидані по цілій країні. Два роки тому мали ми тут I-ий Зїзд. Около міст Стокгольм, Гетеборг, Мальми й Иребро є до деякої міри скупчення наших земляків. СВ видаємо як квартальник, з тим що звичайно виходить подвійне число. До сіх пор вийшло 50 чисел. СВ є органом Української Громади в Швеції. Тим, що УГ об'єднує всіх земляків, які стоять за вільну й незалежну нашу державу, мусимо в нашій діяльності стояти на принципах не вести жодної вузько партійної лінії.

Крім різногранності поодиноких членів в питаннях ідеологічно-партійних не заступає УГ зокрема жодної справи в питанні віроісповідування.

Ми вважаємо, що ці питання, це справа особистого характеру кожного члена. Як примір можемо подати, що на Різдво церква переповнена, не зважаючи, чи то був священник православний чи теж гр. католицький.

Якщо йде мова про зміст статей, то очевидно, що часом треба виправити мову, або дещо скоротити статтю, це так і на практиці повсюди. Але поодинокі статті підписані автором, містимо з тим, що не беремо огляду на те чи зміст статті поділяємо, чи ні.

Прийміть щире подяку: Др. О. Фединський Укр. Музей США, Р. Вацук, гол. ЗАРЕВА, Канада, САМОБУТНЯ УКРАЇНА, Канада, В. Бандера Т. Університет Філадельфія США, І. Ванчицький, Норвегія, М. Горішний, США, Л. Лушпинська, США, Н. Л-Михалевич, США, о. Прийма Василь, Франція, Я. Стасюк, США, др. В. Трембіцький, США, О. Шкільник, США. Можливо, що пишучи ці рядки не згадав про кого, якщо так, то вибачте, в окремих листах до Вас прийде подяка й відповідь. Від редакції.

Богдан

-25-

Apostolic Delegate

presents his compliments to the "Ukrainska Sällskapet", and has the honour to inform that the Holy Father John Paul II has received the devout message for Christmas and the New Year, and with deep gratitude wishes to assure His prayer for God's graces and blessings.

Vedbæk, 6th March 1981.

APOSTOLISKA DELEGATEN Sänder sina hälsningar till UKRAINSKA SÄLLSKAPET och har äran att informera att den Helige Fadern Johannes Paulus II har mottagit den ödmjuka Jul och Nyårshälsningen, och med djup tacksamhet önskar tillförsäkra sina böner för Guds nåd och välsignelse.

Vedbaek, 6 mars 1981. Joseph Boris Zalkar.

Апостольський Делегат шле привіти Українській Громаді, й має честь повідомити, що Отець Йоган Павло II одержав різдвяні й новорічні побажання від Громади, і з глибокою подякою запевняє що в своїх молитвах буде просити в Всевишнього його ласку й благословення.

о. ДАНИЛО ДЗВОНИК

З глибоким жалем повідомляємо наше громадянство в Швеції й Скандинавії, що наш довголітній душпастир о. ДАНИЛО ДЗВОНИК нар. 24.12.1923 в Майдан відійшов 20.4.1981 в вічність. Похорони відбулись в Брукселі. Всі ми, що хоч в яких обстановах стрічали отця Данила відчуваємо велику втрату. БУДЬ ТОВІ ОТЧЕ ДАНИЛО ЧУЖА, ХОЧ ГОСТИННА ЗЕМЛЯ ПЕРОМ!!!

INBJUDAN TILL VÅR FEST

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА

Ukrainska Föreningen

Örebro

ЗАПРОШЕННЯ - ПОВІДОМЛЕННЯ

Запрошуємо українське громадянство, та прихильників в Скандинавії на спільне святкування Великодніх Свят і Весняних забав в суботу 16 травня 1981 року в місті Еребру. Програму подаємо нище.

Рівночасно відбудуться загальні збори У.Г. відділ Еребру. Великодню літургію відправить отець Матвієнко в церкві на Скулгатан 13 о год. 14,00.

Есіх щиро вітаємо

Управа У.Г.

INBJUDAN - MEDDELANDE

Härmed får vi meddela att Gudtjänst kommer att förrättas lördagen den 16 april 1981 kl. 14,00 i Katolska kyrkan på Skolgatan 13. Mässförrättaren blir prosten Matvijenko vilken kommer till Örebro på inbjudan av föreningen. Övrigt program se nedan
Välkomna! Ukrainska Sällskapets styrelse

PROGRAM

- Kl. 14,00 Gudtjänst
- " 16,00 Föreningsmöte Örebro avd. i Föreningslokalen, N. Lillåstrand 7
- " 17,30 Påsksång
- " 18,00 Middag
- " 19,00 Folksånger, lekar, dans

Avgift 45:-- vuxen, barn $\frac{1}{2}$ pris
Anmälningar senast 10 maj 1981 till adresser:
V. Tjepljak, Örnsköldsg. 163, 70350 Örebro, Tel. 101294
PROGRAM eller G. Budjak " 225235

- О години 14,00 Служба Божа
- " " 16,00 Збори Громади відділ Еребру
- " " 17,30 Страсні пісні
- " " 18,00 Вечеря
- " " 19,00 Народні пісні, забави, танці

Ціна від особи 45:-- для дітей пів ціни.

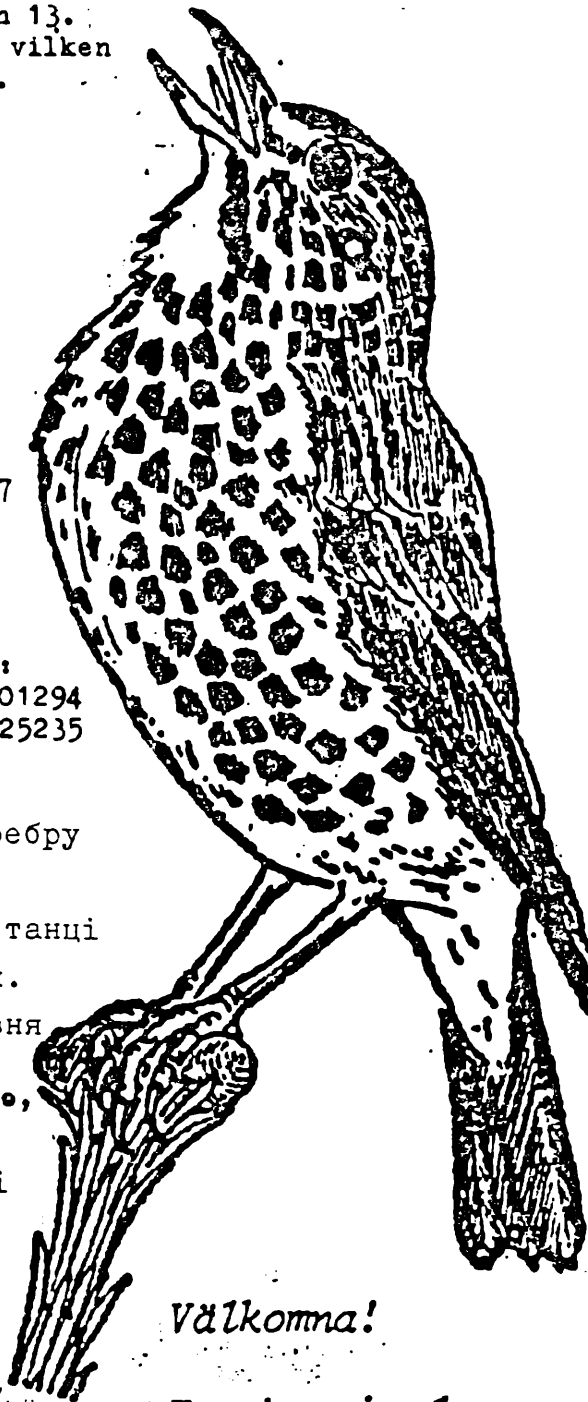
Зголошення слати найпізніше до 10 травня 1981 року на адреси:

Viktor Tjepljak, Örnsköldsg. 163, 70350 Örebro, Tel. 101294, eller G. Budjak, tel. 225235.

Усіх щиро вітаємо на спільні українські святкування в місті Еребру

Святочний комітет

Obs! Adress till festligheterna:
Ukrainska Föreningen i Örebro,
Norra Lillåstrand 7, ingång från
Polhemsgatan 18 /Se skylt på utterdörr/

Välkomna!

Festkommittén

А

а

ОКРЕМИЙ ДОДАТОК ДО С В.

В час коли підготовлялось оце число СВ проходить в Стокгольмі Міжнародний Трибунал /продовження Руссель-трибуналу/ про Советські злочини в Афганістані. Це Народний Суд в склад якого входять визначні особи з цілого світу, 14 осіб. Голова суду є Бельгієць Франсуа Ріго. Суд має за завдання дати відповіді на два питання: чи советська інтервенція проведена згідно з міжнародним правом, та чи московські окупанти допускаються терору й злочинів супроти цивільного населення. На судову розправу крім знавців-експертів, та свідків запрошено очевидно на лаву підсудних представників із Советів. Москва не вислала жодного представника, але в неділю 3-го травня, на третій день суду, прийшов офіційний лист із Москви, який передано дуже "таємними" дипломатичними дорогами, через "одну із Західноєвропейських амбасад". Лист, на 1 сторінок, заперечує очевидно повністю злочинність Москви, мовляв, нас туди просили, щоб "дати поміч". Один по одному виступають свідки-афганці й розказують про жорстокі злочини й знущання, що їх проводить доблесна армія. Для нас це очевидно болюче відомі справи, але для суспільності в Західному світі це неймовірне. Один із афганських політичних діячів, який зараз виступав на суді м і заявив що "руські гірше всіх злочинців". Свідки розказують, нелюдські знущання над населенням, як привязують підозрілих громадян, та "волочать за танками". Цілі села випалюють напальними бомбами, та спалюють все що росте на полі, щоб підірвати харчеву базу для партизанів.

НАРОДНИЙ ПОСТІЙНИЙ ТРИБУНАЛ- це офіційна назва суду мав свої засідання між 1-шим і 3-тнім травня, та присуд- вирок має бути опублікований в вівторок 5-го травня ц р. В інтерв'ю в шведській телевізії, заявив голова суду Ріго, що всі матеріяли суд розгляне об'єктивно. Але чи можливий інший вирок, як засудження ганебного советського нападу, як нову колоніяльну війну на слабого сусіда, країну яка стоїть безборонна проти геноциду й насильства?

ПЕРЕВЕРІТЬ МОВЧАНКУ ПРО АФГАНІСТАН!

В звязку з міжнародним судом про Афганістан, появилась стаття в Дагенс Нігетер /найбільша газета в Швеції/ п заг. Перестаньте мовчати про Афганістан. Автор статті звертається до преси, та громадянства в західних країнах, з запитом, чому мовляв світ мовчить, чому події советської агресії якомось так і "забуваються" тут у нас. Автор статті Йан Стольпе закликає урядові кола, політики, членів поодиноких урядів, пресу й взагалі все громадянство вільного світу не забувати про советський напад на Афганістан. Він вказує на потребу помочі цій країні. Відтак порівнює ширину, чи теж кількість статей про Сан Сальвадор, про який пишуть багато більше. Але Сан Сальвадор не окупований, там лише "помагають" з віддалі. Зате Афганіста прямо нападений й окупований. А західний світ мовчить!!!

Afghanistan

OM NÅGRA DAGAR inleder folkens permanenta tribunal sin session i Stockholm om Sovjets intervention i Afghanistan. Tribunalen skall besvara två frågor: Är interventionen ett brott mot folkcrätten? Begär okcupations-soldaterna övergrepp mot civilbefolkningen?

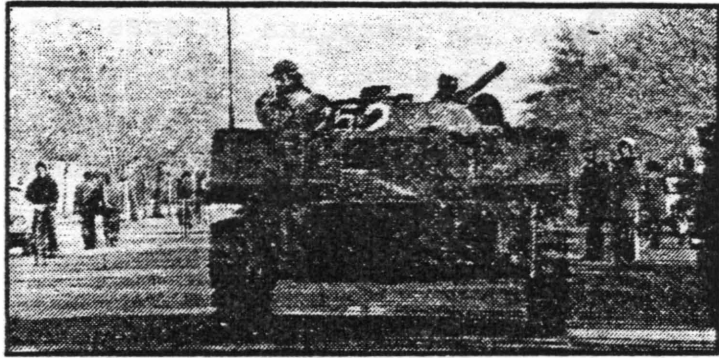
Man kan fråga varför det är nödvändigt med en tribunal om denna intervention när opinionen är så enig om att fördöma den och alla riksdagspartier har tagit avstånd. Svaret är att det gäller att spränga den mur av tystnad och passivitet som nu omgärdar frågan om Afghanistan.

Jag var på internationell konferens om Afghanistan i Paris häromveckan. Där deltog landsflyktiga afghaner och representanter för en rad västeuropeiska länder. Jag for dit i tron att den kompakta svenska tystnaden om Afghanistan var ett undantag, en svensk sär egenhet.

Så var det inte. Talare efter talare vittnade om samma sak: det finns ingen västeuropeisk regering, ingen större politisk kraft (parti, massorganisation) som aktivt och målmedvetet driver opinion i frågan om den sovjetiska-inmarschen. Nästan alla har den på papperet tagit avstånd, eller säger sig ta avstånd när de uttryckligen tillfrågas (skandalösa-undantag finns, som t.ex. det franska kommunistpartiet), men ingen är hågad att ta tag i frågan ordentligt. Den svenska situationen är typisk för hela Västeuropa.

På Parismötet talde den franska författaren Jean-Pierre Faye om den egendomliga motsättning som uppstår när rader av inflytelserika politiker och organisationer, med tonvikt på dem till vänster, driver opinion för folket i El Salvador (ett land som inte är ockuperat av utländsk makt men förvisso härjat av inhemsk repression med amerikansk uppbackning) — medan någon motsvarighet till detta närmast entusiastiska opinionsarbete icke förekommer för Afghanistan, som är ockuperat av närmare två hundra tusen ryska soldater.

Man växer det fram en motsättning som är aldeles falsk, menade Faye (eftersom det naturligtvis är bra att de vidriga förhållandena i El Salvador blir belys-

Den 27 december 1979 rullade de sovjetiska stridsvagnarna in i Afghanistan. Är interventionen ett brott mot folkcrätten? Begär okcupationssoldaterna övergrepp mot civilbefolkningen? De frågorna kommer att besvaras på den tribunal som hålls i Stockholm inom kort.

ta); men inte desto mindre är det en faktiskt existerande motsättning så länge ingen också stöder det afghanska folkets kamp på samma sätt.

Folkens permanenta tribunal, som nu skall behandla Afghanistan, granskade situationen i El Salvador vid en session i Mexiko i februari i år. Det vore rimligt att ledande politiker i väst, deras partier och organisationer liksom enskilda intellektuella och alla andra med internationellt engagemang på samma sätt som tribunalen förmådde intressera sig för mer än en fråga och förmådde motarbeta övergrepp var de än förekommer och vem som än begär dem.

Eftersom så inte är fallet; eftersom tystnaden om interventionen i Afghanistan är systematisk och förödande massiv blir sessionen i Stockholm av stor betydelse.

Mot tribunalen om Afghanistan har också inväntats att domen skulle vara given på förhand. Det har också antytts att det franska-svenska upprop, vari tribunalen uppmanas ta upp frågan, redan i sina formuleringar skulle ha givit svaret på de två frågor som det är tribunalens uppgift att besvara.

Detta är fullkomligt nonsens. För att en tribunal skall kunna ta upp en fråga måste det föreligga en anklagelse.

Den har formulerats i det nämnda uppropet. Men uppropets undertecknare och tribunalens domare har ingenting med varandra att göra. De som ankla-

gar faller inte domen. Invändningen är för övrigt identisk med den som restes mot den förra Stockholmtribunalen — den om Vietnam 1967. Och nu som då formuleras den av dem som är mest intresserade av att tystnaden fortsätter om okcupantens roll i det överfallna landet.

Tribunalen har fått ett brett stöd i Sverige. 250 000 kronor har samlats in för att möjliggöra sessionen. (Den officiella passiviteten är alltså inte representativ.) Är alla de som nu engagerat sig för att tribunalen skall kunna hållas neutrala till händelserna i Afghanistan ända tills domen har fallit? Har de ingen åsikt dessförinnan? Självklart har de det. Men vad tjänar då tribunalen för syfte?

Svaret är mycket enkelt. När man anklagar någon för ett brott har man redan bildat sig en uppfattning. När man formulerar en anklagelse anser man sig ha grundad anledning att göra det. Man gör det inte rakt ut i luften. Men man vill ha skälen ytterligare prövade, i en grundligare diskussion i en kritisk instans, och man vill ha alla fakta och omständigheter framdragna.

Sessionen om Afghanistan kan alltså bli viktig för opinionen i Sverige. Hur domen än utfaller blir det svårare att fortsätta tiggandet efteråt. Denna västeuropeiska passivitet inför händelserna i Afghanistan är ett svek. Ett europeiskt svek mot ett fattigt land i Asien.

JAN STOLPE

Stöd Tribunalen om Afghanistan!

Folkens Permanenta Tribunal inleder fredagen den 1 maj kl 9 sin session om Afghanistan som sedan pågår i tre dagar (Ingenjörshuset, Malmskillnadsg 48 A). Domare är fjorton personer från hela världen: *François Rigaux* ordf, *Ernesto Melo Antunes*, *Sergio Mendez Arceo*, *Richard Baumlin*, *Madjid Benchikh*, *Vladimir Dedijer*, *Eduardo Galeano*, *François Houtart*, *Edmond Jouve*, *Leo Matarasso*, *Ajit Roy*, *Laurent Schwartz*, *Salvatore Senese* och *George Wald*.

☐☐☐ Förhandlingarna förs på engelska och franska. Sessionen är offentlig, men antalet platser är starkt begränsat.

Den belgiske professorn i internationell rätt François Rigaux är ordförande för Folkens permanenta Tribunal som står bakom Afghanistantribunalen i Stockholm. Till höger om honom den jugoslaviske historikern Vladimir Dedijer, f d partiskämpe som stod Tito nära.

Afghanistan-tribunalen

Tusentals människor sargas av sovjetiska "minibomber"

Han visade en osymmetrisk liten plastgrej, ett slags vinge med en bula på ena sidan och en in gjuten aluminiumring.

— De här har sargat tusentals människor i Afghanistan, sade Vakeel Doost Baluch. Han är afghansk exilpolitiker och var ett av vittnena vid Afghanistan-tribunalens andra dag.

Det han demonstrerade mot var ryssarnas svar på Vietnam-krigets kulsplitterbomber, sk "anti-personnel bombs". De är enkla billiga laddningar. De är till för att sarga människor, civila eller soldater. De sprids, sade afghanska vittnen, i hundratalsen-tal över landet.

Kommandör Torgil Wulff vid svenska marinen kommenterade som expert plastbombarna:

— De fälls från flygplan eller helikopter, sade han. De kan spridas med närmast matematisk precision. De är mycket effektiva, oskadliggör omedelbart en soldat och skadar civila svårt.

Han kände igen de exemplar han sett på tribunalen från bilder i fackpress där de identifierats som av sovjetisk tillverkning.

Vittnesförhören denna andra dag handlade dels om hur den sovjetiska interventionen kan ses rent juridiskt, om islams ställning i Afghanistan. Starkast var dock enskilda befrielsekämpars rapporter om det som de enstämigt kallar sovjetiska övergrepp i kriget.

"Ryssarna värre än brottslingar"

— Vi måste skaffa en ny definition för brott och brottslingar, sade en av vittnena. Ryssarna är värre än brottslingar. Vi kan kalla Hitler för kriminell, men Bresjnev måste vi klassa på ett annat sätt.

Den holländske juristen Joe

Verhoeven hade granskat den internationella lagstiftning som kunde åberopas i ett tänkt för svar för Sovjets inblandning i Afghanistan.

— Sovjets intervention uppfyller inget av villkoren i FN-stadgans artikel 51 om rätten till kollektivt självförsvar, sade han. Han ifrågasatte också legaliteten hos den afghanska regering som i december 1979 sades ha begärt sovjetisk hjälp.

— Vi har aldrig sett texten, sade han. För övrigt kan en stat inte be ett annat land om militär hjälp om den innebär större skador för den egna befolkningen än den pågående krisen kan tänkas göra.

Han hävdade att situationen i dag i Afghanistan är att klassa som ett inbördeskrig. Och i ett inbördeskrig, säger internationell rätt, menade Verhoeven, får en utomstående part inte ingripa.

Fyra ledare av afghanska gerillafronter vittnade om de sovjetiska truppersnas — och regeringens Karmals — brutalitet. Byar bombas och bränns, skördar bränns och källor och floder förgiftas. Och miljoner människor dödas.

— Karmal har själv i en tidningsintervju i Iran 1980 sagt att över en miljon afghaner dödas i kriget, sade Mohammed Sami.

De hävdade att ryska soldater funnits i landet och deltagit i stri-

der långt innan Karmal vädjade om rysk hjälp. De visade bleka fotostatkopior på ryska militära pass och menade att deras datumangivelser angav att de stridit och stupat i Afghanistan före 1979.

De hävdade att större delen av Afghanistan redan är befriat från sovjetiska ockupationsstyrkor.

— Det är egentligen bara kring de större vägarna och i fickor runt befolkningscentra som ryssarna och Karmal har makten.

Och de inviterade envar att besöka landet och själv bilda sig en uppfattning.

— Det man inte har sett kan man inte bilda sig en rättvis uppfattning om, sade Mohammed Sami.

Icke desto mindre är det precis det som de fjorton i tribunalen skall försöka göra. Under söndagen skall de höra ytterligare vittnen och sedan skall de under ett och ett halvt dygn överlägga och söka värdera vad som sagts.

På tisdag faller "domen".

Eller besvaras i alla fall, om det vill sig, de två grundläggande frågorna de här förhandlingsdagarna handlar om: huruvida ryssarna hade rätt att intervensera i Afghanistan och om de under sitt ingrepp begått brott mot den afghanska befolkningen.

MATS LUNDEGÅRD

Звертаюсь до Вас з проханнями
прозвірити справу Дмитра КВЕЦЬКА
який зараз відбуває кару в
Пермському таборі ч. 35. Справу
Д. Квецька слід розглянути по-
новно з огляду на довгий строк
кари, поганий стан його здоро-
в'я, та крім того з огляду на
закон про ЛЮДСЬКІ ПРАВА який теж
за безпечений Конституцією УРСР

§ 50.

Дмитро КВЕЦЬКО, фінгслад sedan
1967, sitter f n i PERM Nr 35.
Jag väddjar för omedelbar ompröv-
ning av hans fall och att Ni då
tar hänsyn till straffets orim-
längd, hans vacklande hälsa, samt
De MÅNSKLIGA RÄTTIGHETERNA i §50
i URSR:s konstitution.

СССР УРСР

КИЇВ

вул Орджонікідзе II

Першому Секр. ЦК КПУ

В. В. Щербинському

Sovjetunionen

Namn teckning

